

AAN De Minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

DATUM 29 oktober 2013

ONS KENMERK

CONTACTPERSOON

Cc
De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie
De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn
en Sport
De Staatssecretaris van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid
De Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-
Generaal
De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-
Generaal

UW BRIEF VAN

UW KENMERK

ONDERWERP Voorgenomen decentralisatie van taken in het
sociale domein

Geachte ,

De door het kabinet ingezette decentralisatie richting gemeenten met het wetsvoorstel Jeugd, het conceptvoorstel Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) en het conceptvoorstel Participatiewet¹ heeft onvermijdelijk gevolgen voor de verwerking van persoonsgegevens van talloze Nederlanders. De wijze waarop de bescherming van de persoonlijke levenssfeer hierbij is geborgd, geeft het CBP reden tot grote zorg.

Over de eerste twee wetsvoorstellen heeft het CBP reeds geadviseerd.² Het CBP heeft daarbij kritische kanttekeningen geplaatst bij onder meer de verenigbaarheid met artikel 8 EVRM, artikel 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Het CBP heeft ook onder meer gevraagd - overigens in lijn met hetgeen is beschreven in het regeerakkoord - over de voorliggende decentralisatieplannen een

---

¹ Het wetsvoorstel Jeugd is op 1 juli 2014 aangeboden aan de Tweede Kamer, Kamerstukken II, 2013/13, 33 684, nr. 2 (de Tweede kamer heeft op 17 oktober jl. ingestemd met het wetsvoorstel). Het conceptwetsvoorstel Wmo 2015 ligt op het moment van schrijven van deze brief voor advies voor bij de Raad van State. De nota van wijziging mbt de Participatiewet ligt op het moment van schrijven van deze brief ter advies voor bij de Raad van State.

² Het CBP heeft op 5 maart 2013 over het wetsvoorstel Jeugd geadviseerd, z2013-00048 en op 29 juli 2013 over het conceptwetsvoorstel Wmo 2015, z2013-00534.

overkoepelende privacy impact assessment (PIA) op te stellen.³ Bij gebreke hiervan dreigen ontoelaatbare risico's voor de persoonlijke levenssfeer.

Risico's decentralisatie van taken in het sociale domein

In het wetsvoorstel Jeugd, het conceptvoorstel Wmo 2015 en het conceptvoorstel Participatiewet wordt geregeld dat gemeenten (colleges van burgemeester en wethouders) een groot aantal taken in het sociale domein,⁴ die nu door het Rijk worden uitgevoerd, integraal gaan uitvoeren.⁵

De wetsvoorstellen hebben elk voor zich tot gevolg dat gemeenten méér persoonsgegevens van méér burgers zullen gaan verwerken. Daarbij zal ook sprake zijn van de verwerking van medische en strafrechtelijke persoonsgegevens, en dus van bijzondere persoonsgegevens. Daarnaast is van belang dat de decentralisatie van taken in het sociale domein en de daarmee gepaard gaande gevolgen voor de verwerking van persoonsgegevens niet afzonderlijk van elkaar kunnen worden gezien. Het is immers ook de bedoeling dat persoonsgegevens die in het ene deel van het sociale domein voor de daartoe omschreven doelen worden verwerkt, in de overige delen van het sociale domein voor andere doelen kunnen worden gebruikt. Hierdoor ontstaan risico's op onder meer het bovenmatig delen van persoonsgegevens, het gebruiken van gegevens voor een doel dat niet verenigbaar is met het oorspronkelijke doel en de beveiliging van deze gegevens. Er dreigt volstrekte intransparantie waardoor het noch voor burgers noch voor de overheid zelf overzichtelijk is wie welke gegevens verzamelt en gebruikt en met welk doel dat gebeurt.

Het CBP mist een overkoepelende visie van de wetgever over de verhouding tussen een dergelijke integrale uitvoering van taken in het sociale domein en de waarborgen die op grond van artikel 8 EVRM, artikel 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en de Wbp gelden voor de verwerking van persoonsgegevens. Deze visie is immers noodzakelijk voor het kunnen opstellen van een wettelijke regeling die borgt dat de verwerking van persoonsgegevens in dit kader plaatsvindt in overeenstemming met de hiervoor bedoelde nationale en internationale (verdrags-)eisen.

Het CBP is van oordeel dat de verwerking van persoonsgegevens bij een integrale uitvoering van taken in het sociale domein zonder nadere specificering van het doel en de daarvoor benodigde gegevens⁶ niet in overeenstemming kan zijn met de verplichting van doelbinding in de Wbp en de

---

³ Regeerakkoord VVD-PvdA, Bruggen slaan, maart 2012, p. 28. Zie tevens Kamerstukken I, 2012/13, 31 051, F.

⁴ Waar in deze brief wordt gesproken over het sociale domein worden de beleidsterreinen jeugd, zorg en werk en inkomen bedoeld.

⁵ Zo staat in de Decentralisatiebrief dat het "decentraliseren en samenbrengen van participatievoorzieningen bij gemeenten op de terreinen van jeugd, zorg en ondersteuning en werk en inkomen, het gemakkelijker maakt om een integraal en samenhangend beleid te voeren" en dat "Op verschillende niveaus worden schotten tussen de voorzieningen doorbroken zodat gemeenten kunnen voorzien in integraliteit en maatwerk en kunnen inspelen op het sociale netwerk rond de burger" Brief aan de Tweede Kamer van 19 februari 2013, Kenmerk 2013-0000108917. Zie ook de MvT op het voorstel voor een Jeugdwet en het conceptvoorstel Wmo 2015.

⁶ In de startnotitie Privacybescherming en gegevensuitwisseling die het Kwaliteitsinstituut Nederlandse gemeenten (KING) in opdracht van de VNG heeft opgesteld, wordt het doel waarvoor het delen van persoonsgegevens tussen de verschillende beleidsterreinen zal plaatsvinden bijvoorbeeld beperkt tot gevallen waarin sprake is van een multiprobleemgezin. Overigens wordt daarbij terecht opgemerkt dat ook voor het delen van persoonsgegevens op basis waarvan kan worden vastgesteld dat er sprake is van een multiprobleemgezin een afzonderlijke wettelijke grondslag nodig is. KING, Bijlage Privacybescherming en gegevensuitwisseling bij het Eindadvies Verkenning Informatievoorziening Sociaal domein, 29 juli 2013.

eisen van proportionaliteit en subsidiariteit van artikel 8 EVRM.

Het ontbreken van een deugdelijke uitwerking van privacywaarborgen in de wetsvoorstellen levert niet alleen ernstige risico's op voor de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen maar óók voor de haalbaarheid en de praktische uitvoerbaarheid van de door het kabinet gewenste integrale uitvoering van taken in het sociale domein.

Privacy impact assessment en waarborgen

Naar het oordeel van het CBP zal daarom in de eerste plaats inzichtelijk moeten worden gemaakt voor welk welomschreven doel de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de integrale uitvoering van taken in het sociale domein moet plaatsvinden. Vervolgens zal moeten worden geïnventariseerd welke gegevens noodzakelijk zijn om dat doel te bereiken en welke waarborgen moeten worden getroffen om deze verwerking(en) in overeenstemming te brengen met de eisen van de Wbp. Daartoe zal in elk geval een PIA moeten plaatsvinden, niet alleen met betrekking tot elk afzonderlijk wetsvoorstel maar juist ook met betrekking tot de wetsvoorstellen in samenhang met elkaar.⁷

Indien mede aan de hand van de PIA kan worden geconcludeerd dat de verwerking van persoonsgegevens in het kader van een gedecentraliseerde integrale aanpak in het sociale domein is gerechtvaardigd, zullen vervolgens de nodige waarborgen moeten worden getroffen. Het CBP wijst daarbij in het bijzonder op mogelijke risico's inzake het bovenmatig delen van gegevens, het gebruiken van deze gegevens voor een doel dat niet verenigbaar is met het oorspronkelijke doel en de beveiliging van gegevens.

Tot slot dient te worden voorzien in evaluatiemomenten en horizonbepalingen.⁸

Het CBP zou graag op korte termijn met u spreken over de vraag op welke wijze u voornemens bent om aan het in deze brief vermelde tegemoet te komen.

Hoogachtend,
Het College bescherming persoonsgegevens
Voor het College,

Mr. W.B.M. Tomesen
Lid van het College

---

⁷ Regeerakkoord VVD-PvdA, Bruggen slaan, maart 2012 , p. 28. Zie tevens Kamerstukken I, 2012/13, 31 051, F.

⁸ Regeerakkoord VVD-PvdA, Bruggen slaan, maart 2012 , p. 28.